

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

**PĀRSKATS PAR PATĒRĒTĀJU (NEBANKU)
KREDITĒŠANAS TIRGUS DARBĪBU
2021.GADA I.PUSGADĀ**

Rīga 2021

Saturs

1. Vispārēja informācija	2
Licencētie patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji dalījumā pēc piedāvātā kreditēšanas veida 2021.gada 1.pusgadā	3
2. Patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms	5
3. Kredītportfelis	10
4. Kredītu kvalitāte	12
5. Procentu likmes	15
6. Distances kredītu pagarināšana	19
7. Nozares attīstības galvenās tendences 2021.gada 1.pusgadā	21

1. Vispārēja informācija

Licencēto patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniedzēju statistika

1.1. tabula

	2020. gada 31.dec.	2021.gada 30.jūn.	Tirgus dalībnieku izmaiņas
Kapitālsabiedrības ar spēkā esošu licenci	56	46	- 17,86%
Kapitālsabiedrības ar spēkā esošu licenci, kuras izsniedz jaunus aizdevumus patērētājiem	52	42	- 19,23%
¹ Distances kredītu sniedzēji	20	17	- 15,00%
¹ Patēriņa kredītu sniedzēji	15	12	- 20,00%
¹ Kredītu pret kustamas lietas ķīlu sniedzēji	13	7	- 46,15%
¹ Hipotekāro kredītu sniedzēji	9	7	- 22,22%
¹ Līzings un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināto kredītu sniedzēji	13	12	- 7,69%

¹ Sabiedrību skaits, kas 2020.gada 2.pusgadā un 2021.gada 1.pusgadā konkrētajā kredīta veidā izniegušas jaunus aizdevumus

2021.gada 1.pusgadā Latvijā, spēkā esot 46 speciālajām atļaujām (licencēm) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai, jaunus aizdevumus patērētājiem izsniedza 42 patērētāju (nebanku) kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji, t.sk. 17 sabiedrības izsniedza Distances kredītus, 12 sabiedrības izsniedza Patēriņa kredītus, 12 sabiedrības izsniedza Līzings un citus ar transportlīdzekļa vai cita veida objekta nodrošinājumu saistītus kredītus, 7 sabiedrības izsniedza Kredītus pret kustamas lietas ķīlu (lombarda kredītus) un 7 sabiedrības izsniedza Hipotekāros kredītus. Četras sabiedrības ar spēkā esošām licencēm 2021.gada 1. pusgadā neizsniedza nevienu jaunu aizdevumu patērētājiem, no tām trīs nodrošinot iepriekš izsniegto aizdevumu administrēšanu, savukārt viena iesniegusi nulles atskaiti (skatīt 1.2. tabulu). 2021.gada 1.pusgadā nav neviena jaunpienācēja patērētāju kreditēšanas tirgū, savukārt tirgu pēc pašu iniciatīvas 2021.gada 1.janvārī pameta seši komersanti un vienam komersantam PTAC anulēja iepriekš – uz laiku līdz 6 mēnešiem apturētu licenci. Mēneša laikā pēc pārskata perioda beigām patērētāju (nebanku) kreditēšanas tirgu pameta vēl piecas kapitālsabiedrības, līdz ar to 2021.gada 1.augustā spēkā ir vien 44 speciālās atļaujas (licences) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai.

Tāpat kā iepriekšējos pārskata periodos neviena no sabiedrībām jauno kredītu izsniegšanas jomā 2020.gada 1.pusgadā nebija pārstāvēta piecos kredīta veidos, un salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu neviena sabiedrība arī četros kredīta veidos. No septiņām līdz piecām samazinājies to sabiedrību skaits, kas patērētājiem izsniedza jaunus aizdevumus 3 kredīta veidos.

Licencētie patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniedzēji dalījumā pēc piedāvātā kredītēšanas veida 2021.gada 1.pusgadā.

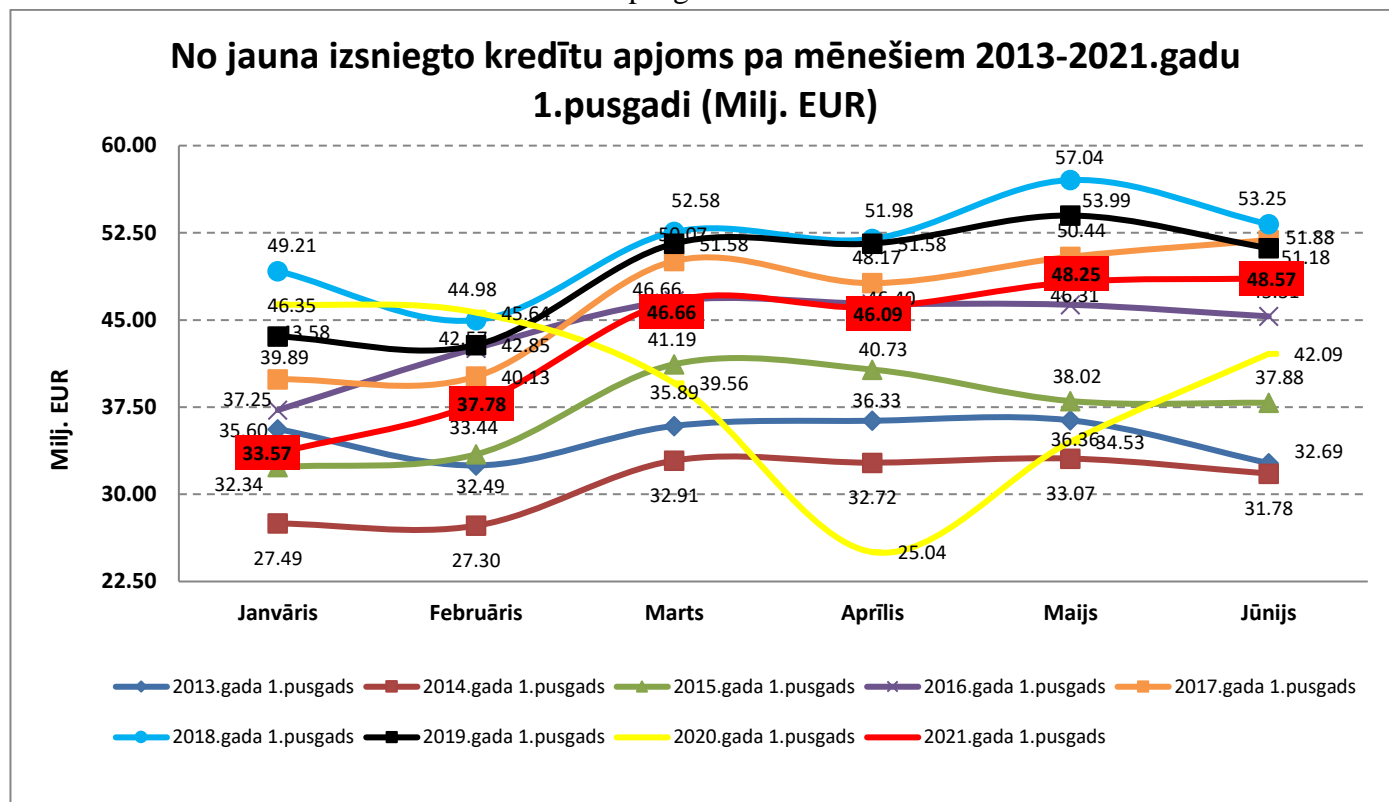
1.2. tabula

Apzīmējumi	LM	Kredīti pret kustamas lietas ķīlu							
	LZ	Līzings u.c. ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināto kredīti							
	HK	Hipotekārie kredīti							
	DK	Distances kredīti							
	PK	Patēriņa kredīti							
	BK	Biznesa kredīti privātpersonām un/vai juridiskajām personām							
	X	izsniegti jauni aizdevumi konkrētā kredīta veidā							
	A	tikai administrēti aizdevumi konkrētā kredīta veidā							
	PD	pieteikta darbība konkrētā kredīta veidā							
	JPI (LEI)	Juridiskās personas identifikators							
Specializācija kredītēšanas veidos									
Nr.	Sabiedrības nosaukums (iepriekšējais nosaukums)	Reģ.Nr.UR	JPI (LEI)	LM	LZ	HK	DK	PK	BK
1	DelfinGroup AS (DelfinGroup SIA, ExpressCredit SIA)	40103252854	2138002PKHUJIMVMYB13	X	A	A	X	X	
2	VITA CREDIT SIA	40103463544		X	A	A		A	X
3	Moda Kapitāls AS	40003345861	4851000005KJBMF7KD02	X	A	A		X	A
4	Ātrais Kredīts SIA	40103183139		X		A	A	A	X
5	MC Finance AS (Money Express Credit AS, Money Express Credit SIA)	40103326532			X	X			X
6	Finance 360 SIA (Finansu Grupa Latvijas Lombardi SIA)	40103444030		X	A	X			X
7	InCREDIT GROUP SIA	40103307404			X		X	X	X
8	Citadele Leasing SIA (UniCredit Leasing SIA)	40003423085			X	A		A	X
9	Aizdevums.lv SIA	40003468776	5493000IUTDT1Q98JU77					X	X
10	Lateko Līzings SIA	40003366651				A	X	X	X
11	E Lats SIA	40003482835	9845006D89060B3L1198	X	X		X	X	
12	Nordic Finance SIA	40003773271					A	X	
13	mogo AS	50103541751	254900G15YF9QDBVVO59		X		A		
14	FRESHCASH LATVIJA LTD SIA	40103415277		X					A
15	Luminor Līzings SIA (Nordea Finance Latvia SIA)	40003348054			X				X
16	SEB Līzings SIA	50003334041			X				X
17	Swedbank Līzings SIA	40003240524			X				X
18	Citadele līzings un faktoringis SIA	50003760921			X				X
19	Nord Līzings AS (NORD Līzings SIA)	40103472462			X				X
20	West Kredit AS	40003270389	894500XOOHVW10WBCJ85			X			X
21	FZ Capital SIA	40003726262				X			X
22	GRAND CREDIT SIA	50003952521	254900G15YF9QDBVVO59			X			X
23	LATVIJAS HIPOTĒKA SIA	40103162565				X			
24	Hipocredit AS (Mintos AS)	40103793931				X			X
25	Finanza SIA	40103413280					A		X
26	OC Finance SIA	40103203191	984500D39D51506V3C91				X		X
27	Extra Credit SIA	40103548796					X		

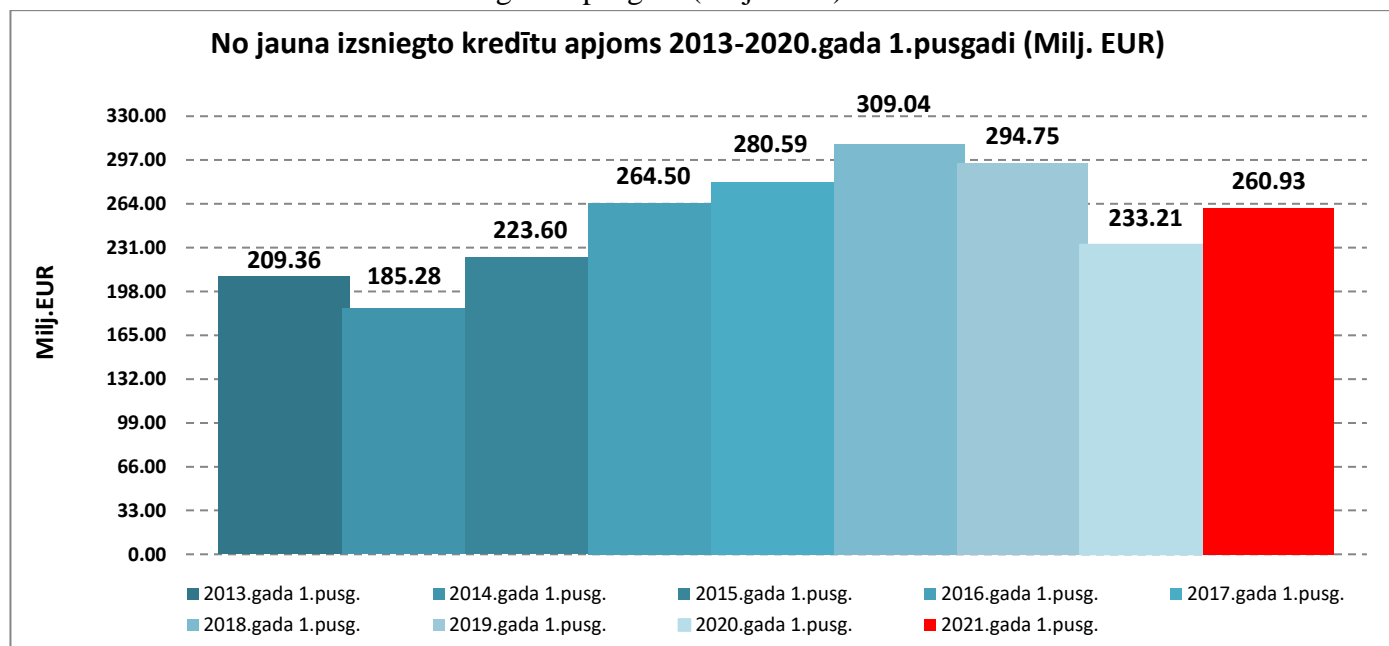
28	IPF Digital Latvia SIA (MCB Finance Latvia SIA)	50003913651					X		
29	Creamfinance SIA (MD Investīcijas SIA)	40103283854	259400CD5US033NJXF47				X		
30	4finance AS	40003991692	213800YCHHN4TW6P4B93				X		
31	MiniCredit AS (MiniCredit SIA)	40103260762					X		
32	VIA SMS SIA	40103259867					X		
33	Vivus SIA	40103780710					X		
34	ONDO SIA	40103780706					X		
35	Hedge Capital Company SIA	40103968692	254900PW4SLEE3575O60				X		
36	Inbank Latvia SIA (Inbank Līzings SIA, Cofi līzings SIA)	40103821436						X	
37	Holm Bank Latvia SIA (BEST LĪZINGS SIA)	54103053771					X	X	
38	ViziaFinance SIA (Money Metro SIA, Banknote SIA, Rīgas pilsētas lombards SIA)	40003040217	64886P9CJ25Z5JSB4950				X	A	
39	Primero Finance AS (Loango AS)	40203148375			X		X	A	
40	Fresh Finance AS (Motoro Līzings AS)	40103912862			A		A	X	A
41	Blender Lithuania UAB	304230261						X	
42	Finto Capital SIA	40203030616			X			X	
Pārskata periodā tikai administrējuši izsniegtos aizdevumus									
43	ESTO LV AS (Margerds AS)	40103050993			Kapitālsabiedrība iesniegusi nulles atskaiti				
44	Sotero LV SIA (4auto Latvia, SIA)	41503080070			A				
45	Luminor Līzings Latvija SIA (DnB Līzings SIA)	40003659898			A				X
46	Direct Mortgage Capital AS	40103968207				A			
Kopā dalījumā pa kredīta veidiem		X		7	12	7	17	12	20
		A		0	7	7	5	5	3
		PD		0	0	0	0	0	0
Patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniedzēju saraksts, kuriem 2021.gada 1.pusgadā licence atsaukta									
1	LAFIKO.LV SIA	40103284737			atsaukta no 01.01.2021				
2	SOHO Group SIA	40003770114			atsaukta no 01.01.2021				
3	GARANTS PLUS AS	40003416026			atsaukta no 01.01.2021				
4	Baltic Finance Fund SIA	40103498565			atsaukta no 01.01.2021				
5	E-kredīts AS (Dagne AS (Lombards Dagne AS))	40003126021			atsaukta no 01.01.2021				
6	Laredo 5 SIA	50003130601			atsaukta no 01.01.2021				
7	SUN Credo AS	50003760601			atsaukta no 01.01.2021				
Patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniedzēju saraksts, kuriem licence atsaukta pēc 2021.gada 30.jūnija									
1	DSA INVEST SIA	40103187465			atsaukta no 01.07.2021				
2	OZcredit.lv SIA (Ozerings Grupa SIA)	40103432760			atsaukta no 01.07.2021				
3	UNIONS AS	40003116521			atsaukta no 01.07.2021				
4	Vivus SIA	40103780710			atsaukta no 30.07.2021				
5	ONDO SIA	40103780706			atsaukta no 30.07.2021				
2021.gada 30.jūnijā spēkā ir 46 speciālās atļaujas (licences) patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniegšanai									
2021.gada 1.augustā spēkā ir 44 speciālās atļaujas (licences) patērētāju kredītēšanas pakalpojumu sniegšanai									

2. Patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms

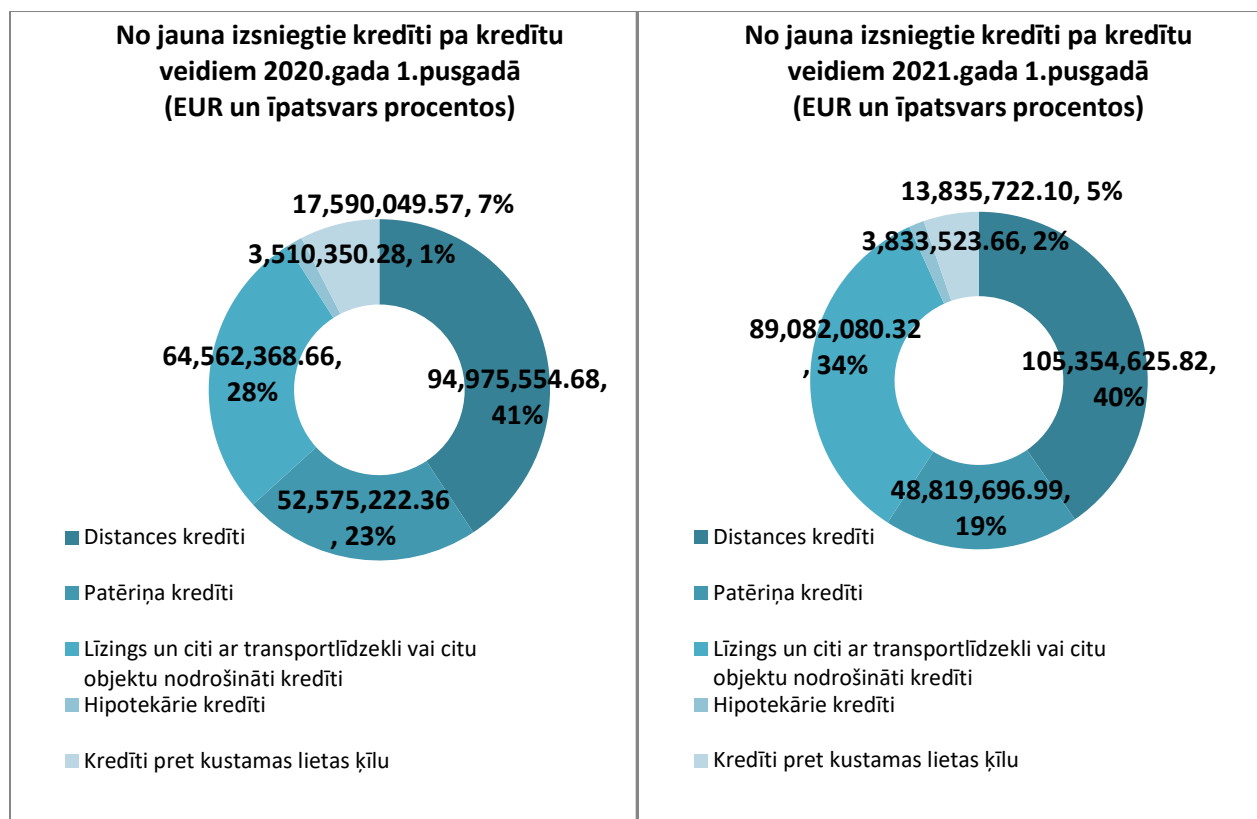
2.1.att. Patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms (milj.EUR) pa mēnešiem 2013. – 2021.g. I.pusgadi.

2.2.att. Patērētāju kreditēšanas nozarē patērētājiem no jauna izsniegto kredītu apjoms 2013. - 2021. gada I.pusgadi (milj.EUR).

Kopumā patērētāju (nebanku) sektora kreditēšanas pakalpojumu sniedzēji 2021.gada 1.pusgadā ar patērētājiem noslēdza 429,57 tūkst. jaunus darījumus, no jauna izsniedzot kredītus 260,93 milj. EUR apmērā, kas skaitā par 102,97 tūkst. darījumu jeb 18,88% mazāk nekā 2020.gada 1.pusgadā, savukārt summā par 27,71 milj. EUR jeb 11,88% vairāk nekā 2020.gada 1.pusgadā.

2.3.att. No jauna izsniegto kredītu summas un procentuālais īpatsvars pa kredītu veidiem.

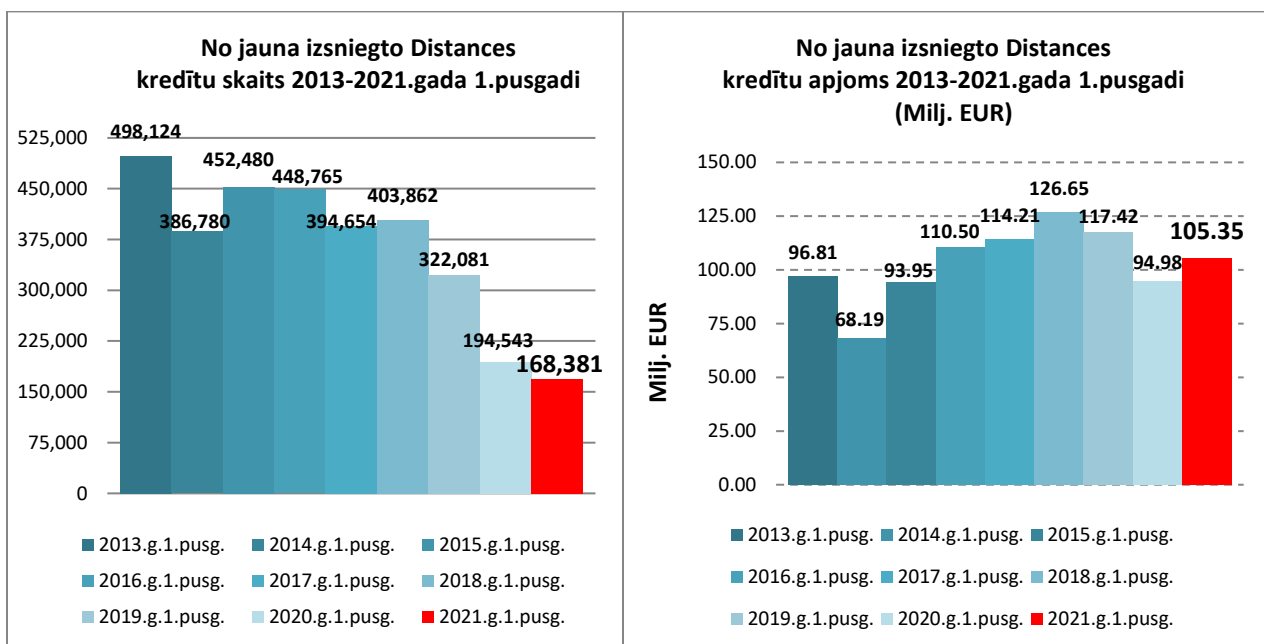
2.1. tabula

No jauna izsniegto aizdevumu skaita un apjoma izmaiņas 2019-2021.gadu 1.pusgadā

Kredīta veids	2019.gada 1.pusgads		2020.gada 1.pusgadā		2020.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2019.gada 1.pusgadu		2021.gada 1.pusgadā		2021.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2020.gada 1.pusgadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	kredītu skaita izmaiņas %	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	kredītu skaita izmaiņas %
Distances kredīti	117 418 974	322 080	94 975 555	194 543	-19.11%	-39.60%	105 354 626	168 381	10.93%	-13.45%
Patēriņa kredīti	65 792 287	118 941	52 575 222	98 624	-20.09%	-17.08%	48 819 697	78 465	-7.14%	-20.44%
Līzings, noma un citi ar TL nodrošināti kredīti	85 766 898	6 267	64 562 369	4 894	-24.72%	-21.91%	89 082 080	6 054	37.98%	23.70%
Hipotekārie kredīti	4 475 377	331	3 510 350	264	-21.56%	-20.24%	3 833 524	264	9.21%	0.00%
Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	21 298 886	301 338	17 590 050	231 217	-17.41%	-23.27%	13 835 722	176 408	-21.34%	-23.70%
NEBANKU SEKTORS KOPĀ	294 752 422	748 957	233 213 546	529 542	-20.88%	-29.30%	260 925 649	429 572	11.88%	-18.88%

Vidējā viena no jauna izsniegtā aizdevuma summa 2019.-2021.gada 1.pusgadā

Kredīta veids	2019.gada 1.pusgads	2020.gada 1.pusgads	2020.gada 1.pusg. salīdzinājumā ar 2019.gada 1.pusg.	2021.gada 1.pusgads	2021.gada 1.pusg. salīdzinājumā ar 2019.gada 1.pusg.	2021.gada 1.pusg. salīdzinājumā ar 2020.gada 1.pusg.
	summa, EUR	summa, EUR	procentos	summa, EUR	procentos	procentos
Distances kredīti	364.56	488.20	33.91%	625.69	71.63%	28.16%
Patēriņa kredīti	553.15	533.09	-3.63%	622.18	12.48%	16.71%
Līzings, noma un citi ar TL nodrošināti kredīti	13 685.48	13 192.15	-3.60%	14 714.58	7.52%	11.54%
Hipotekārie kredīti	13 520.78	13 296.78	-1.66%	14 520.92	7.40%	9.21%
Kredīti pret kustamas lietas ķīlu	70.68	76.08	7.63%	78.43	10.96%	3.09%

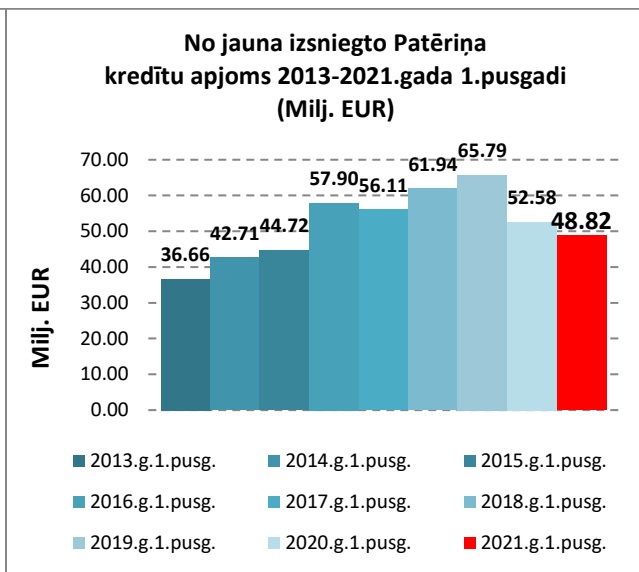
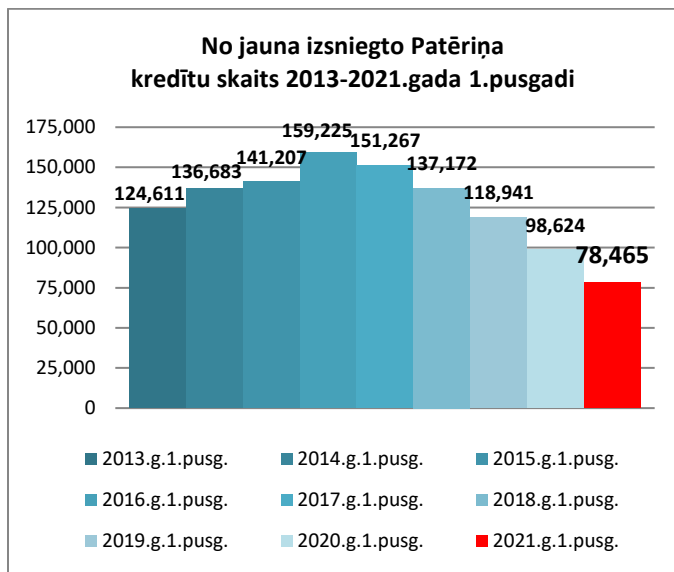

2.4. att. No jauna izsniegto Distances kredītu skaits un apjoms.

No jauna izsniegtie Distances kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem 2018.-2020.gada 1.pusgadā

Distances kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem	2019.gada 1.pusgadā		2020.gada 1.pusgadā		2020.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2019.gada 1.pusgadu		2021.gada 1.pusgadā		2021.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2020.gada 1.pusgadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %
Bez maksas izsniegtie distances kredīti	17 327 813	61 234	2 045 400	7 008	-88.20%	-88.56%	3 701 224	9 023	80.95%	28.75%
Distances kredīti ar atmaksu 1 maksājumā	5 383 891	38 308	96 385	685	-98.21%	-98.21%	69 965	501	-27.41%	-26.86%
Ar aizdevuma atmaksas grafiku un/vai beztermiņa (kreditlīnijas)	94 707 370	222 539	93 427 502	187 102	-1.35%	-15.92%	101 583 437	158 857	8.73%	-15.10%
Kopā	117 419 074	322 081	95 569 287	194 795	-18.61%	-39.52%	105 354 626	168 381	10.24%	-13.56%

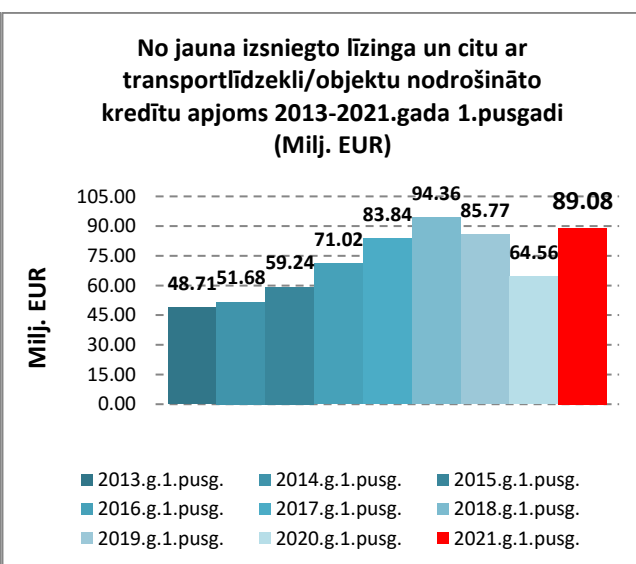
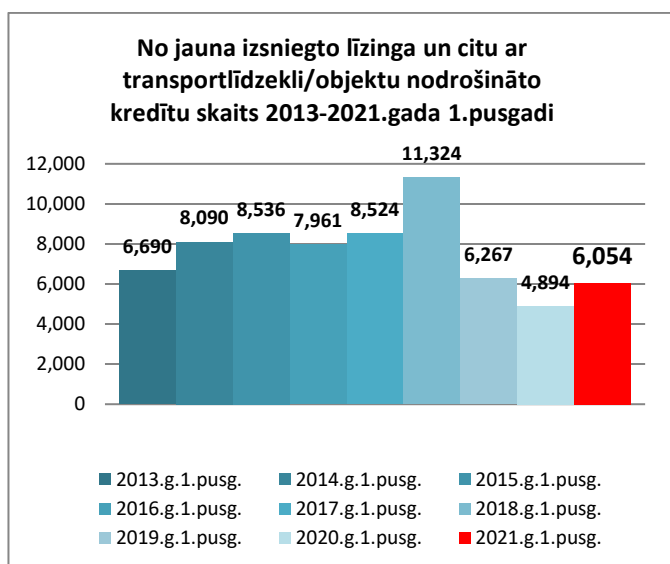

2.5. att. No jauna izsniegto Patēriņa kredītu skaits un apjoms.

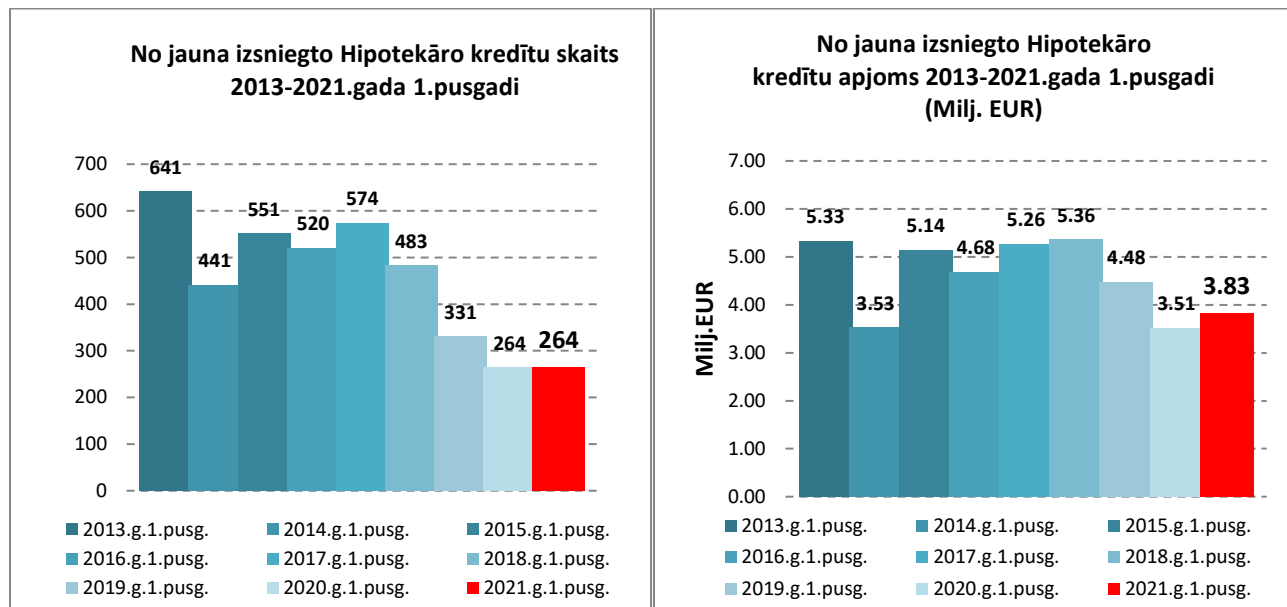
2.4. tabula

No jauna izsniegtie Patēriņa kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem 2019.-2021.gada 1.pusgadā

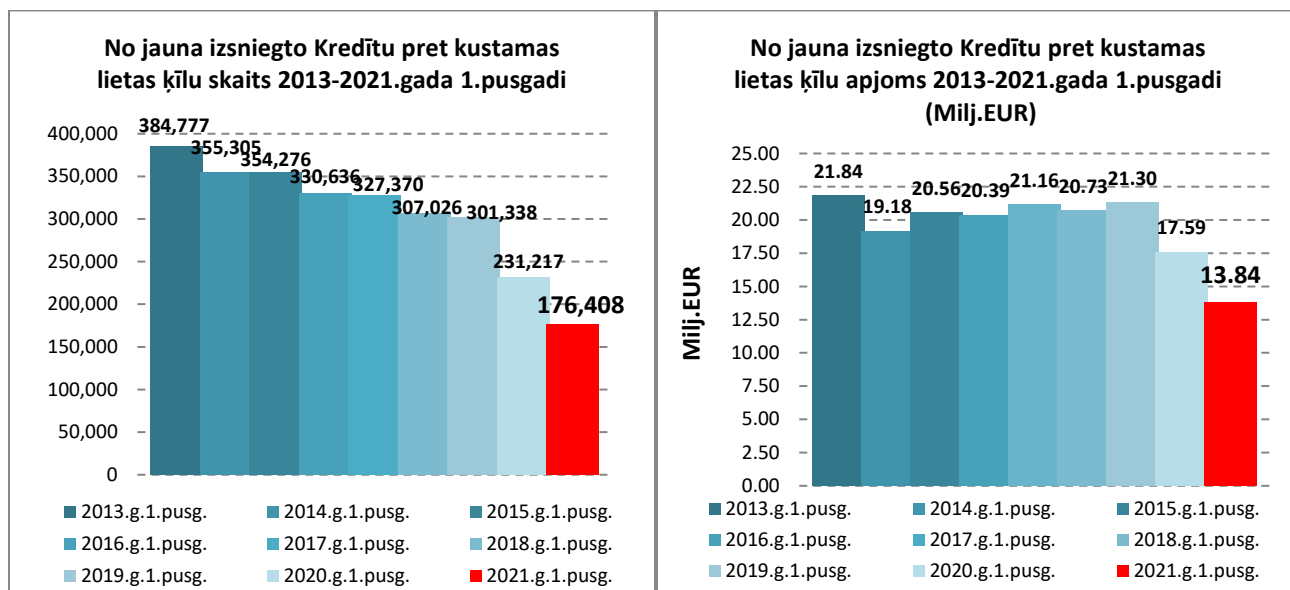
Patēriņa kredīti dalījumā pa atmaksas veidiem	2019.gada 1.pusgadā		2020.gada 1.pusgadā		2020.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2019.gada 1.pusgadu		2021.gada 1.pusgadā		2021.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2020.gada 1.pusgadu	
	summa, EUR	kredītu skaits	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %	summa, EUR	kredītu skaits	summas izmaiņas %	skaita izmaiņas %
Bez maksas izsniegtie patēriņa kredīti	8 702 221	27 841	6 168 763	18 633	-29.11%	-33.07%	4 973 540	12 722	-19.38%	-31.72%
Patēriņa kredīti ar atmaksu 1 maksājumā	125 419	1 685	95 992	1 613	-23.46%	-4.27%	88 905	1 341	-7.38%	-16.86%
Ar aizdevuma atmaksas grafiku un/vai beztermiņa (kredītliņijas)	56 964 647	89 415	46 310 468	78 378	-18.70%	-12.34%	43 757 252	64 402	-5.51%	-17.83%
Kopā	65 792 287	118 941	52 575 222	98 624	-20.09%	-17.08%	48 819 697	78 465	-7.14%	-20.44%

2.6. att. No jauna izsniegto līzinga un citu ar transportlīdzekli / objektu nodrošināto kredītu skaits un apjoms.

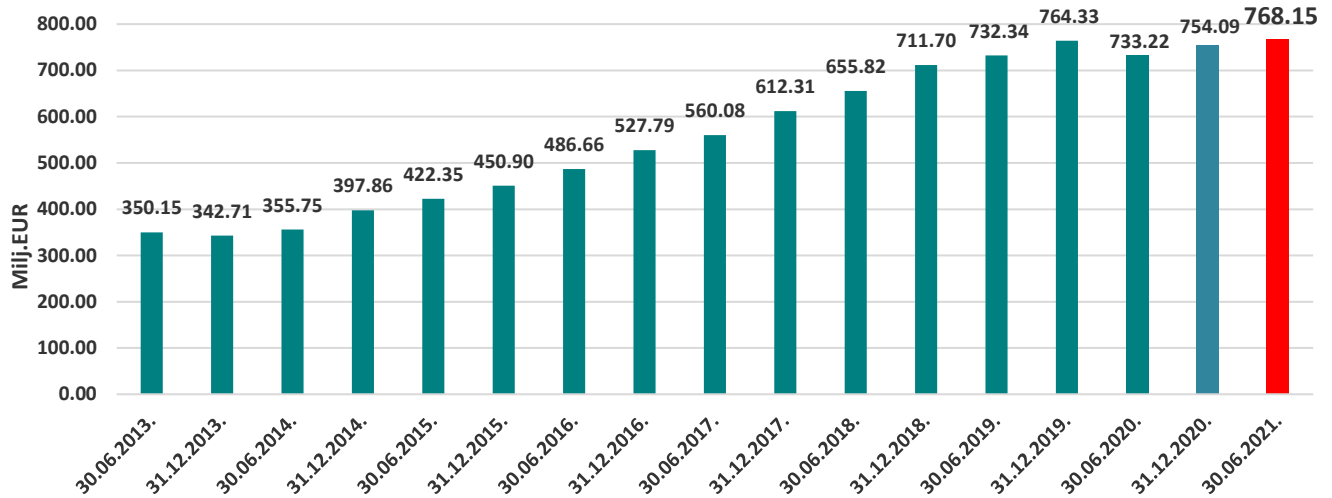

2.7.att. No jauna izsniegto Hipotekāro kredītu skaits un apjoms.

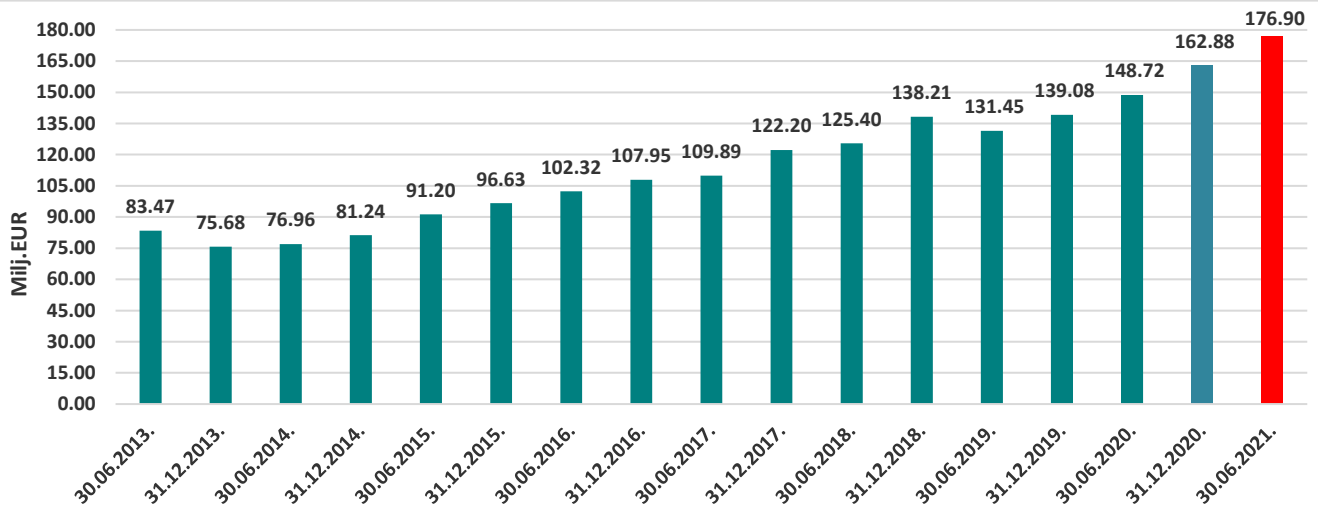

2.8.att. No jauna izsniegto Kredītu pret kustamas lietas ķīlu skaits un apjoms.

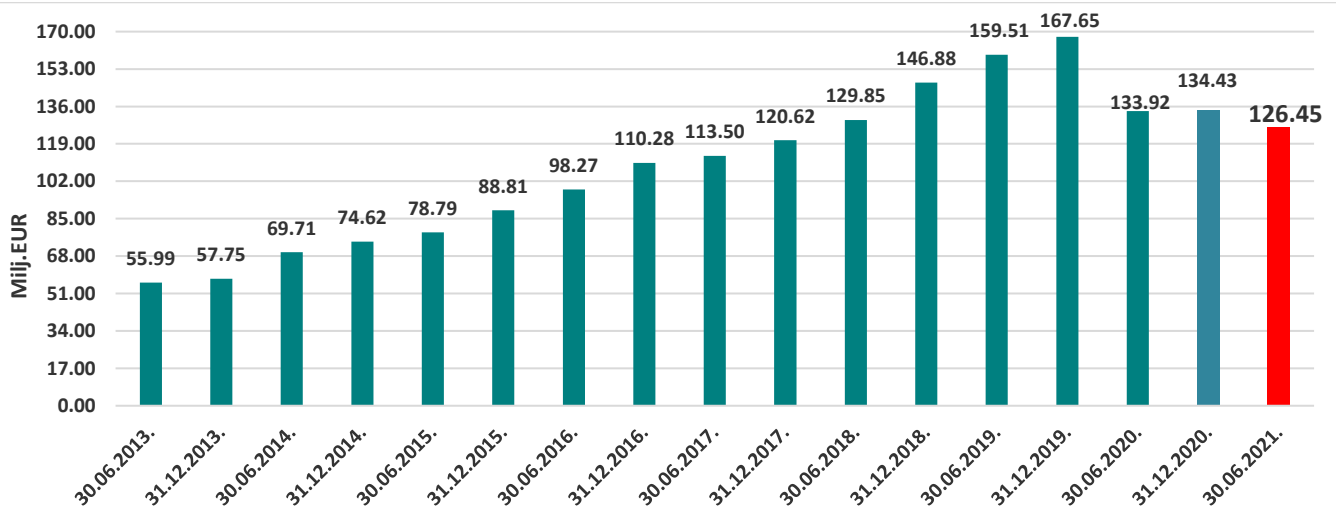
3. Kredītportfelis

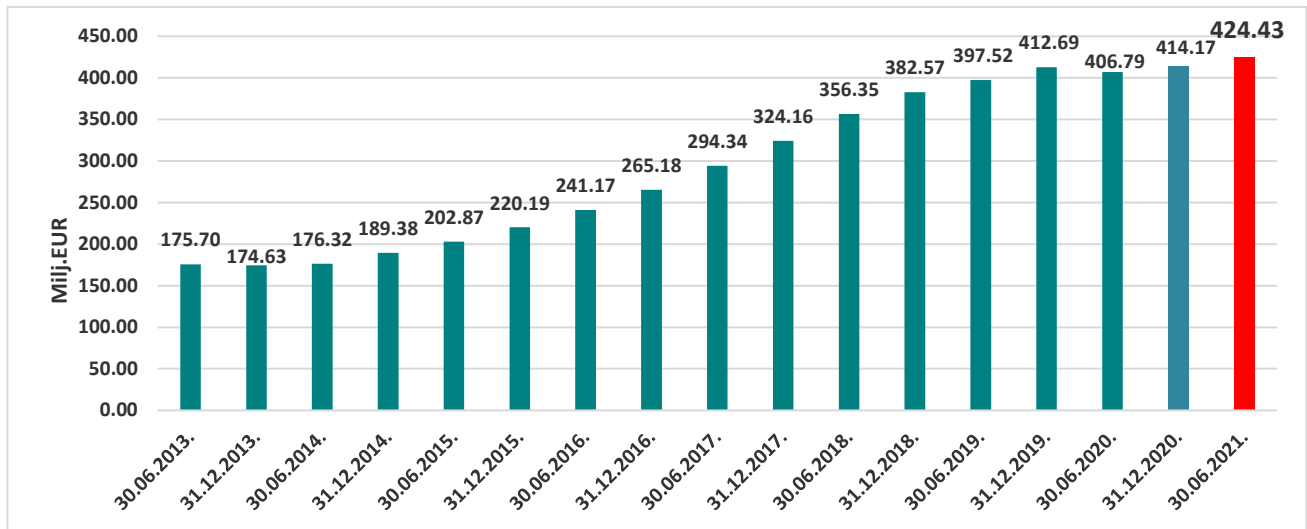
3.1.att. Patērētāju kredītu devēju kopējais kredītportfelis (milj. EUR)

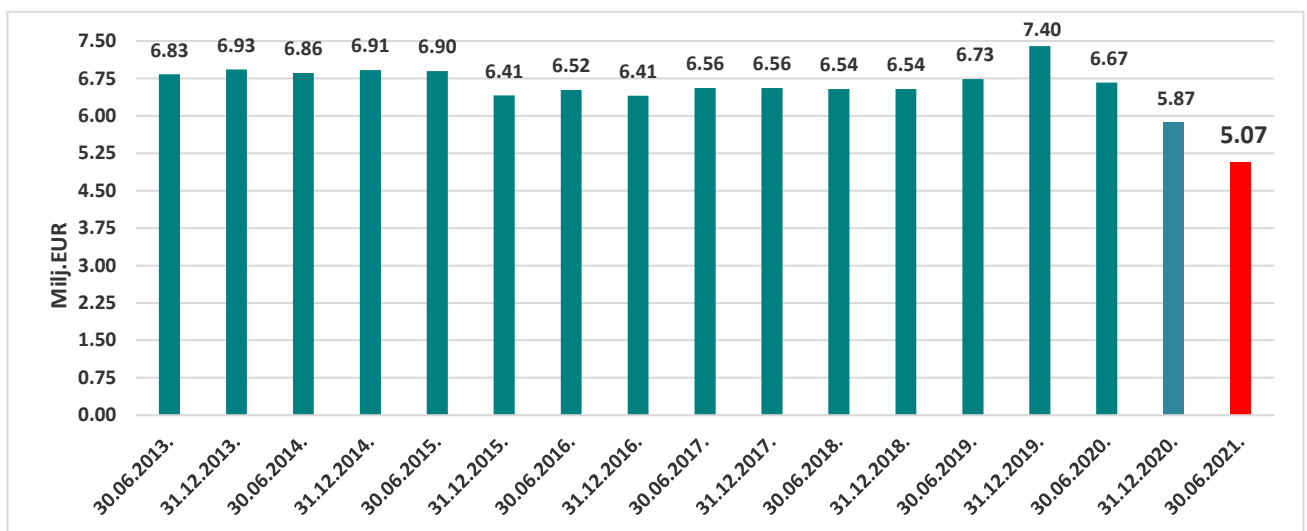
3.2.att. Distances kredītu portfelis (milj. EUR)

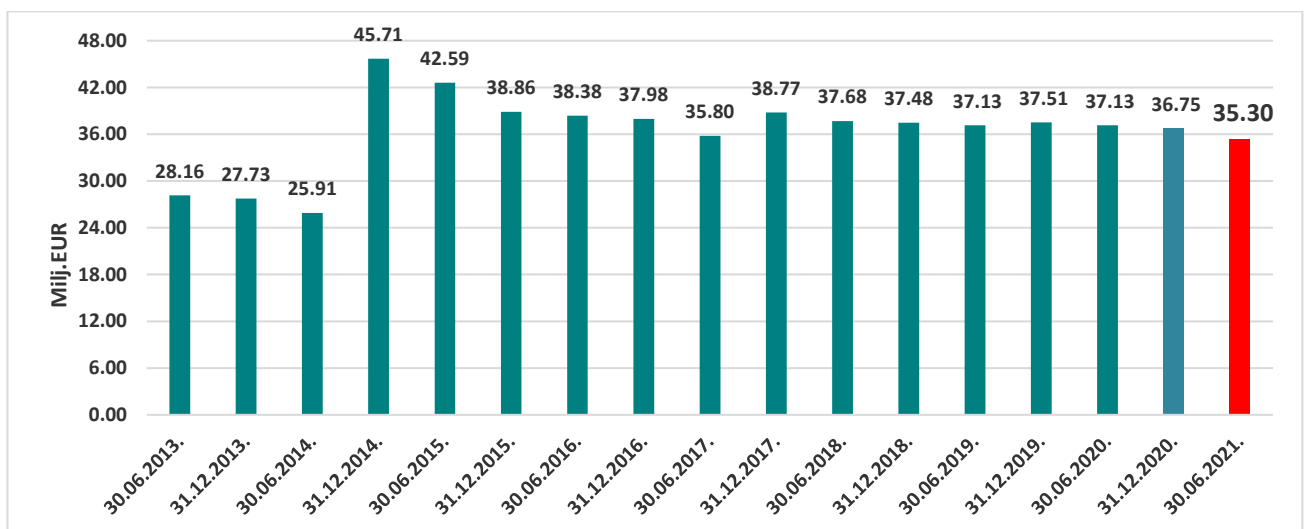
3.3.att. Patēriņa kredītu portfelis (milj. EUR)

3.4.att. Līzinga portfelis (milj. EUR)

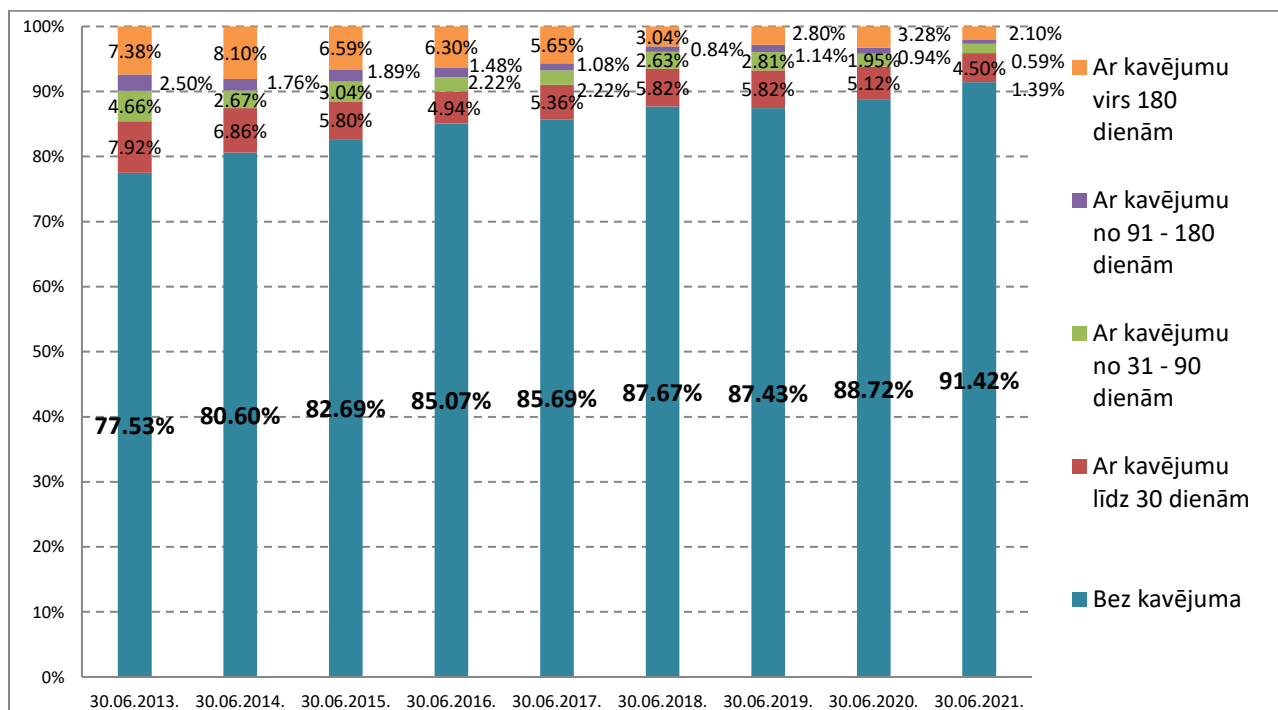

3.5.att. Kredītu pret kustamas lietas ķīlu portfelis (milj. EUR)

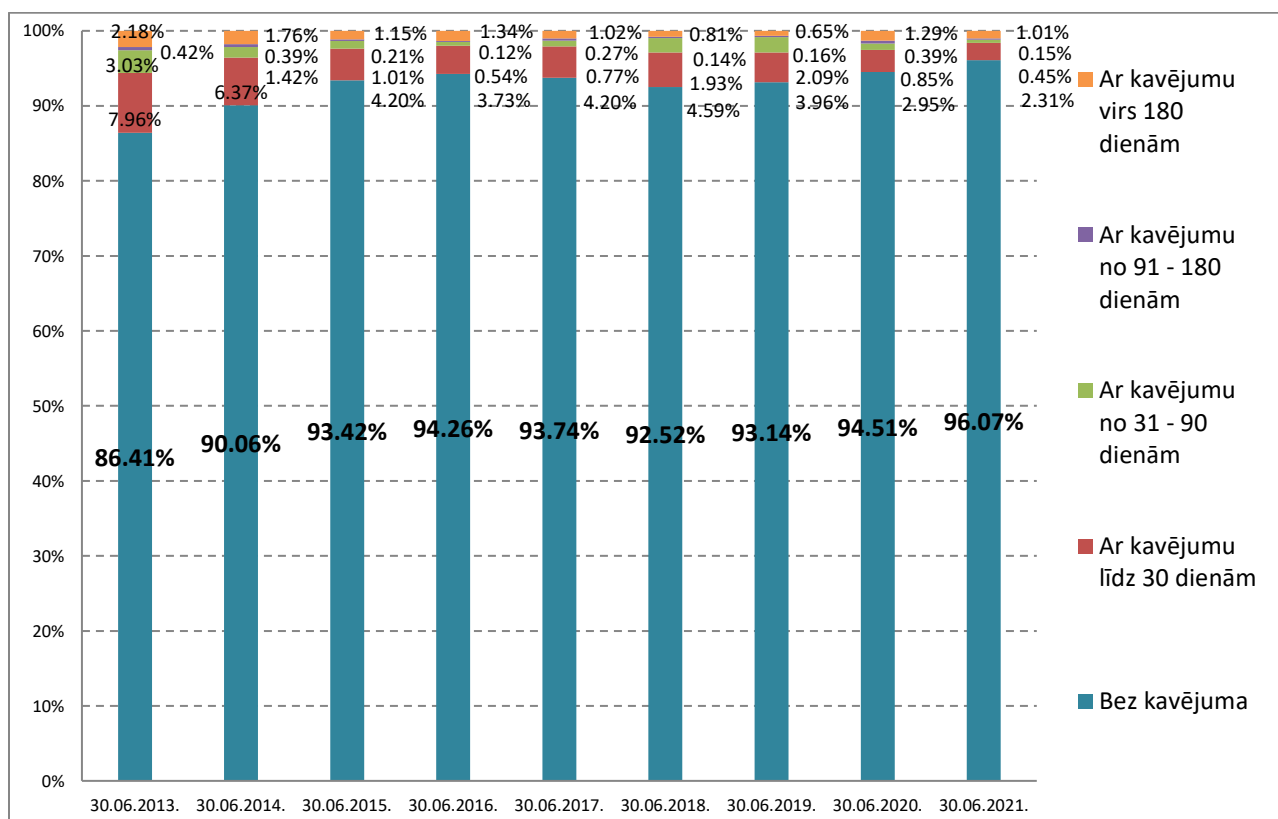

3.6.att. Hipotekāro kredītu portfelis (milj. EUR)

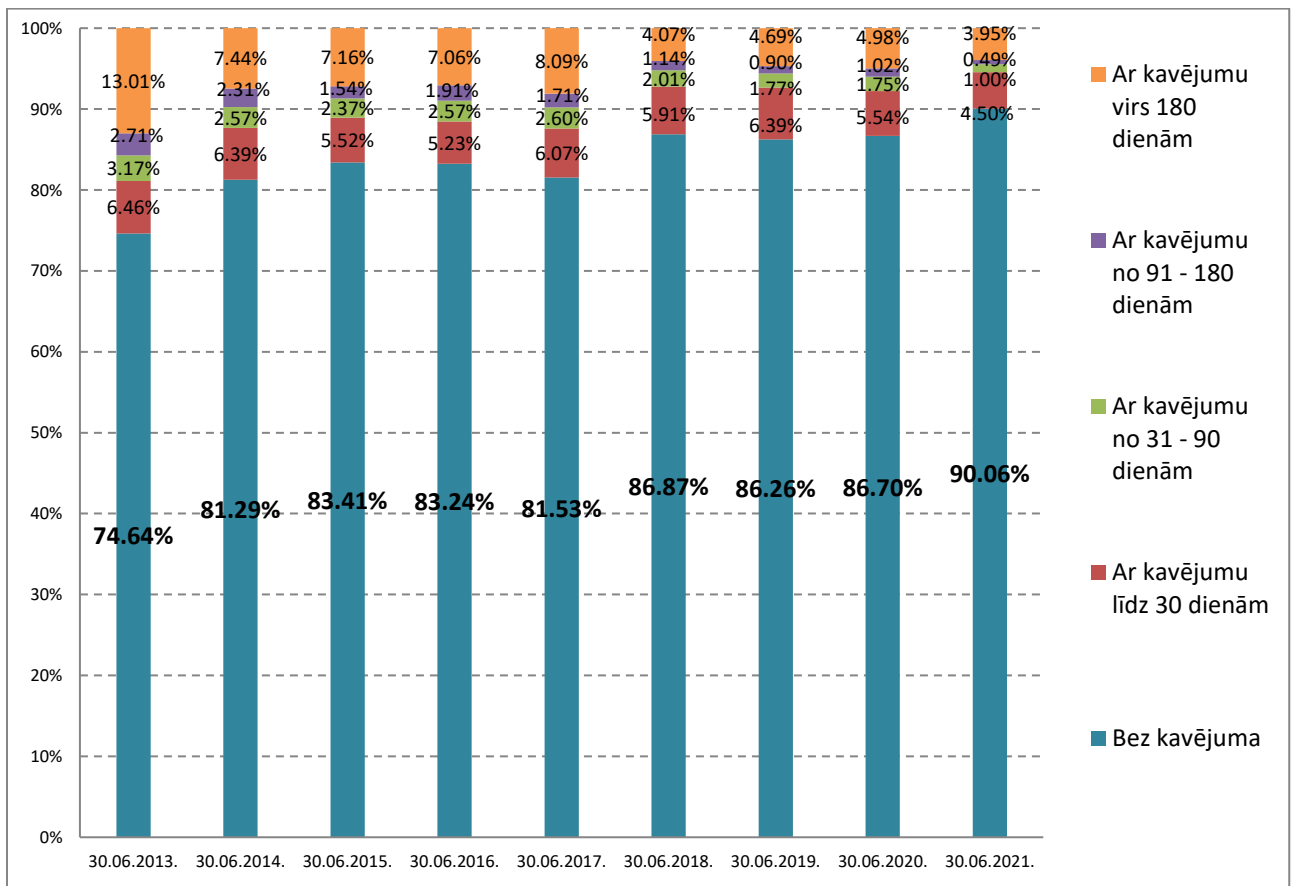
4. Kredītu kvalitāte

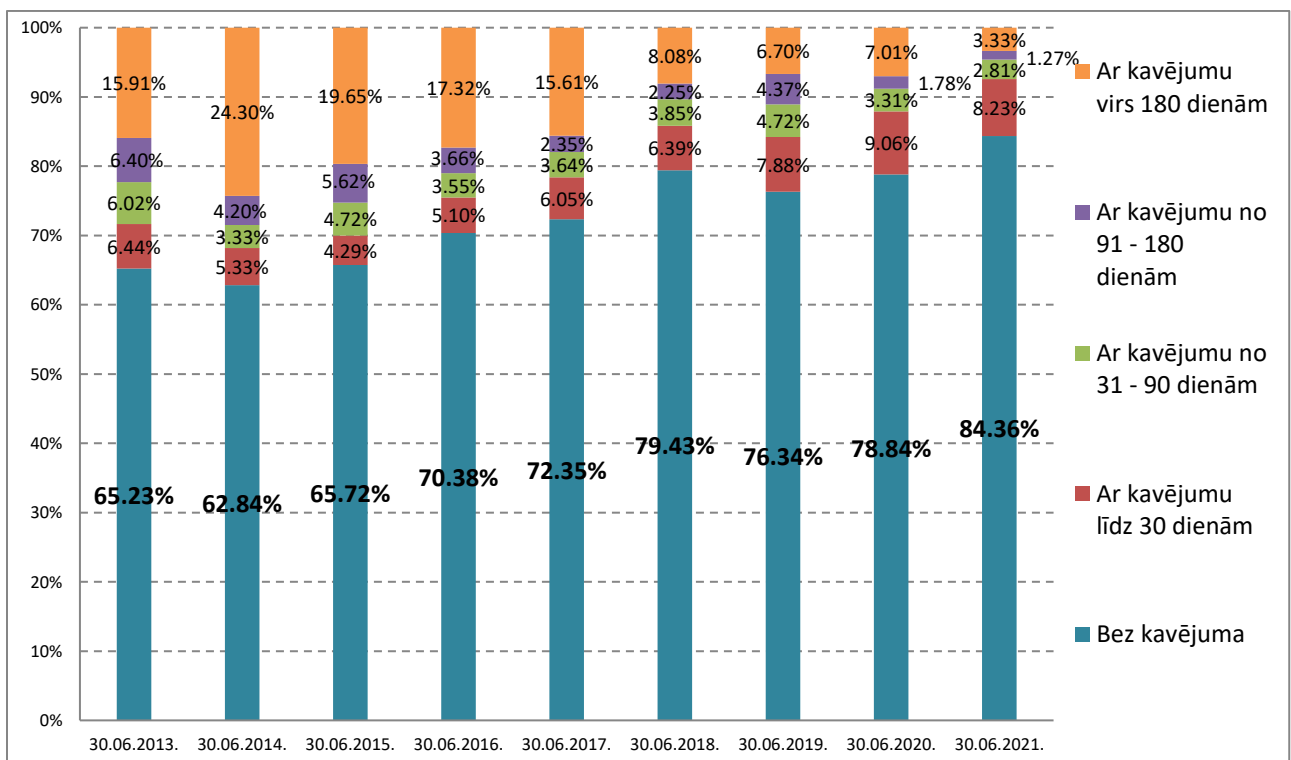
4.1. att. Nekavēto / kavēto kredītu (pēc apjoma) īpatsvars licencēto patērētāju kredītētāju sektorā.

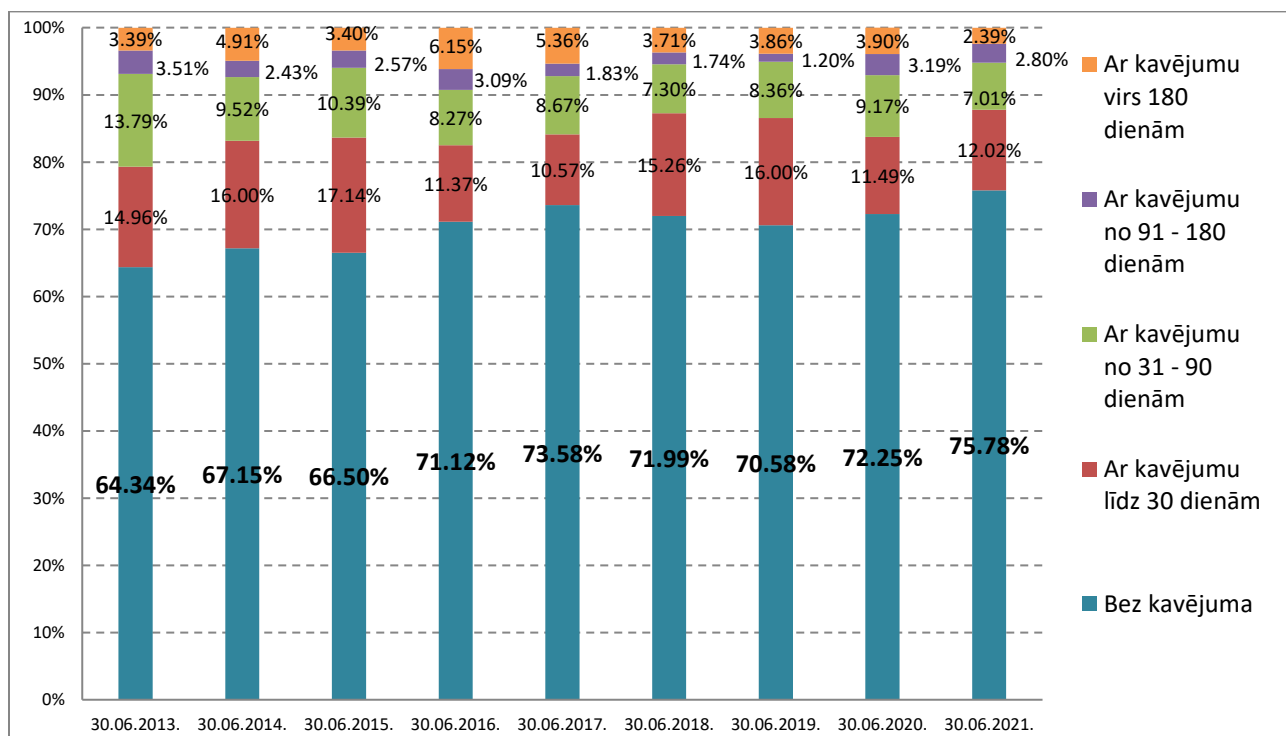
4.2. att. Līzings un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošināto kredītu portfeļa kvalitāte

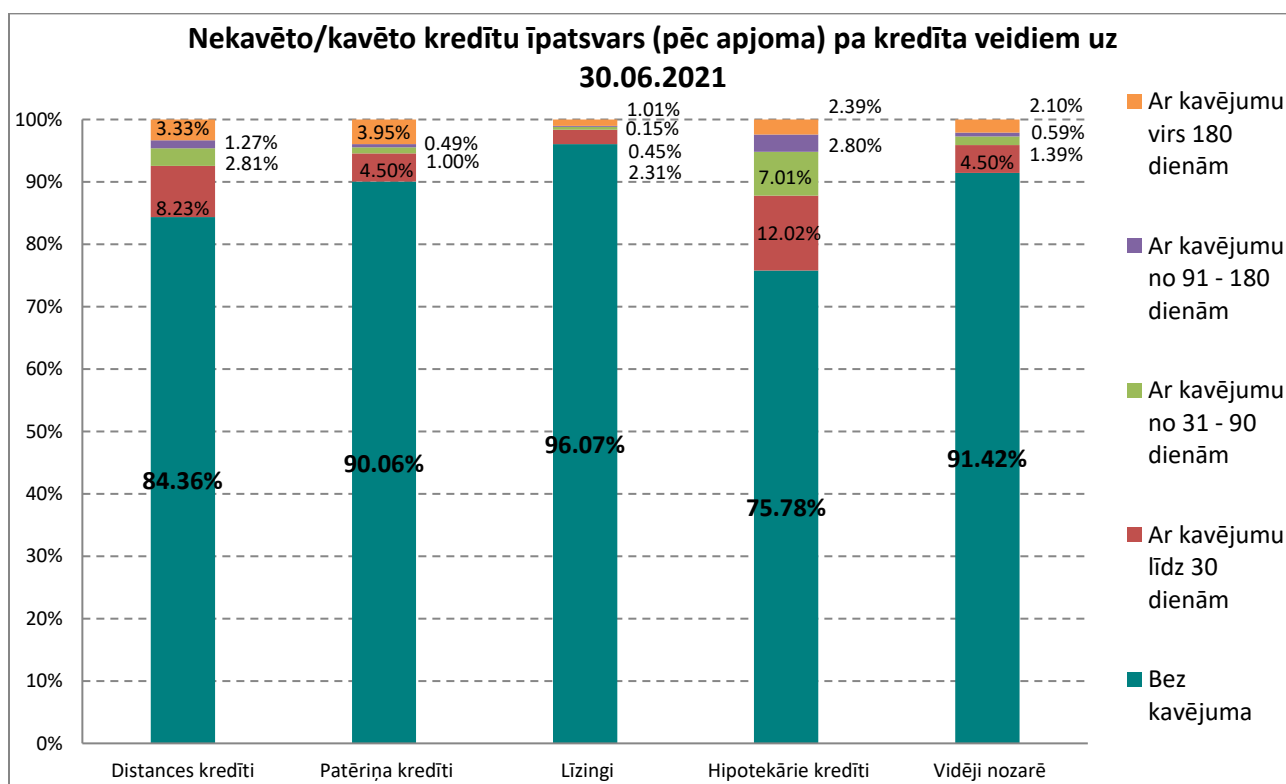
4.3. att. Patēriņa kredītu portfeļa kvalitāte

4.4. att. Distances kredītu portfeļa kvalitāte

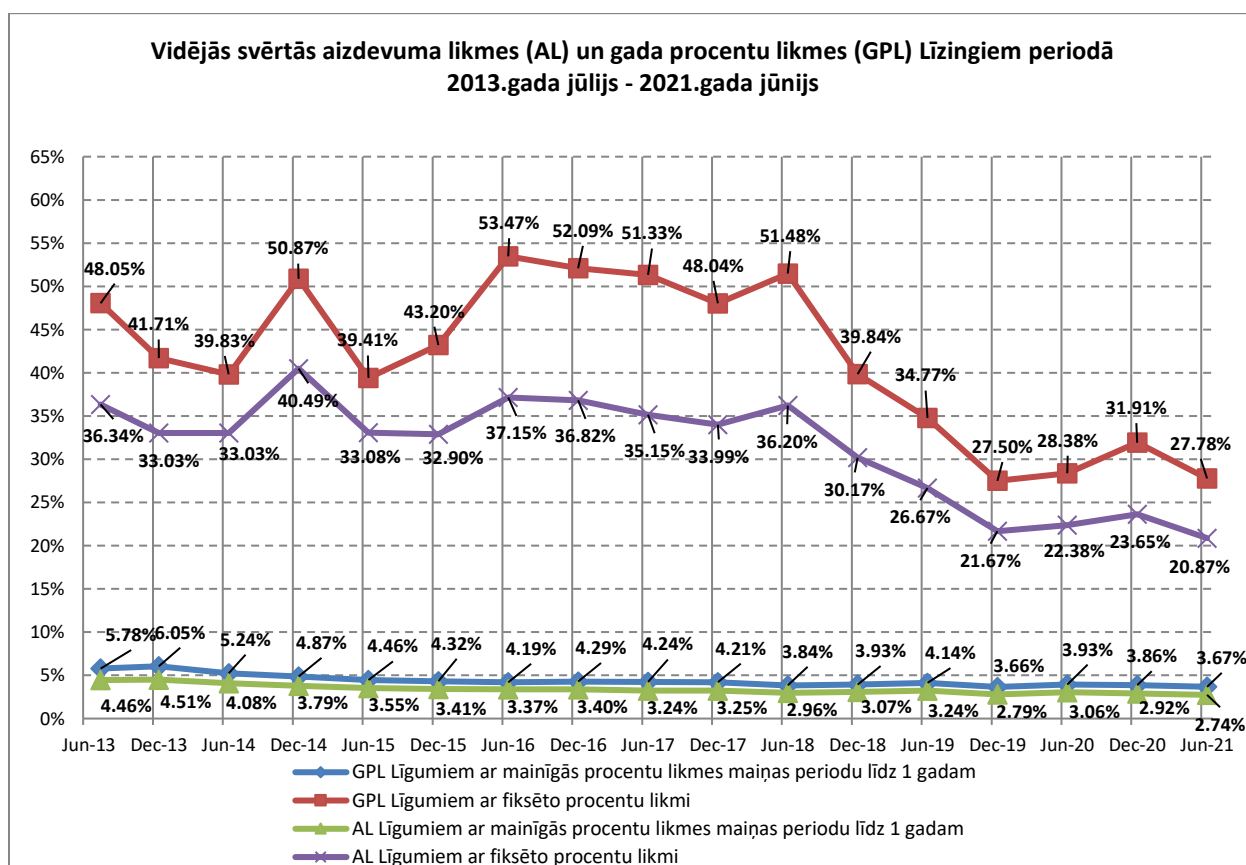

4.5.att. Hipotekāro kredītu portfeļa kvalitāte

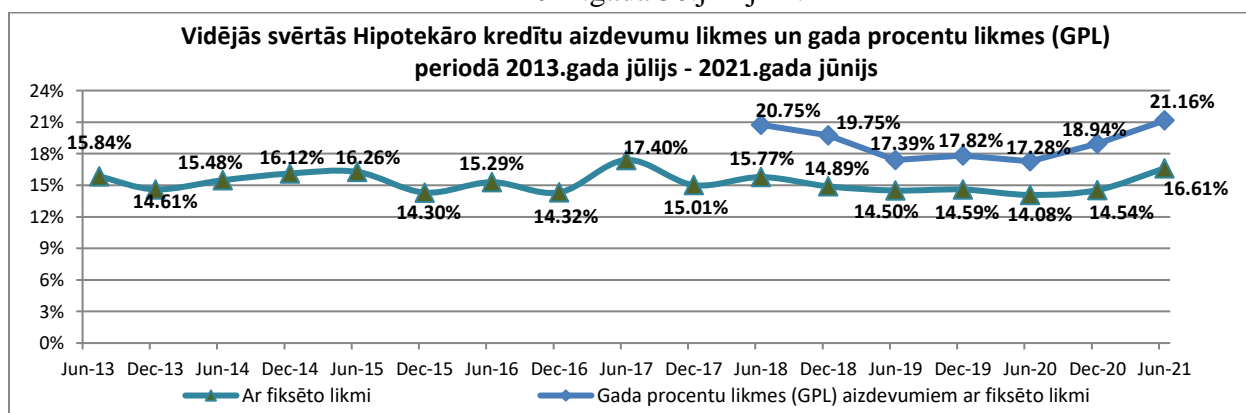

4.6.att. Kredīta portfeļa kvalitāte (pēc apjoma) pa kredīta veidiem uz 30.06.2021.

5. Procentu likmes

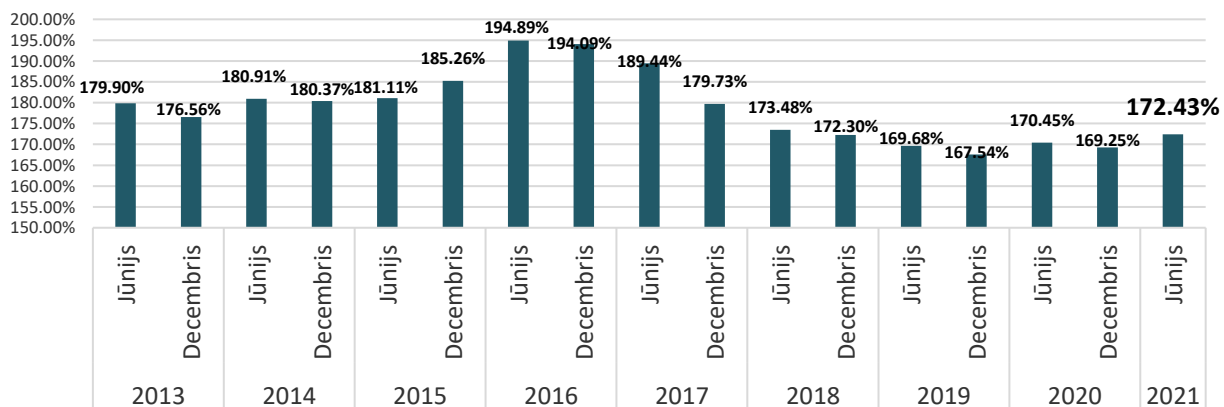
5.1. att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes un GPL no jauna izsniegtajiem Līzings un citu ar transportlīdzekli vai citu objektu nodrošinātajiem kredītiem laika periodā no 2013.gada 1.jūlija līdz 2021.gada 30.jūnijam.

5.2. att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Hipotekārajiem kredītiem ar fiksēto likmi laika periodā no 2013.gada 1.jūlija līdz 2021.gada 30.jūnijam.

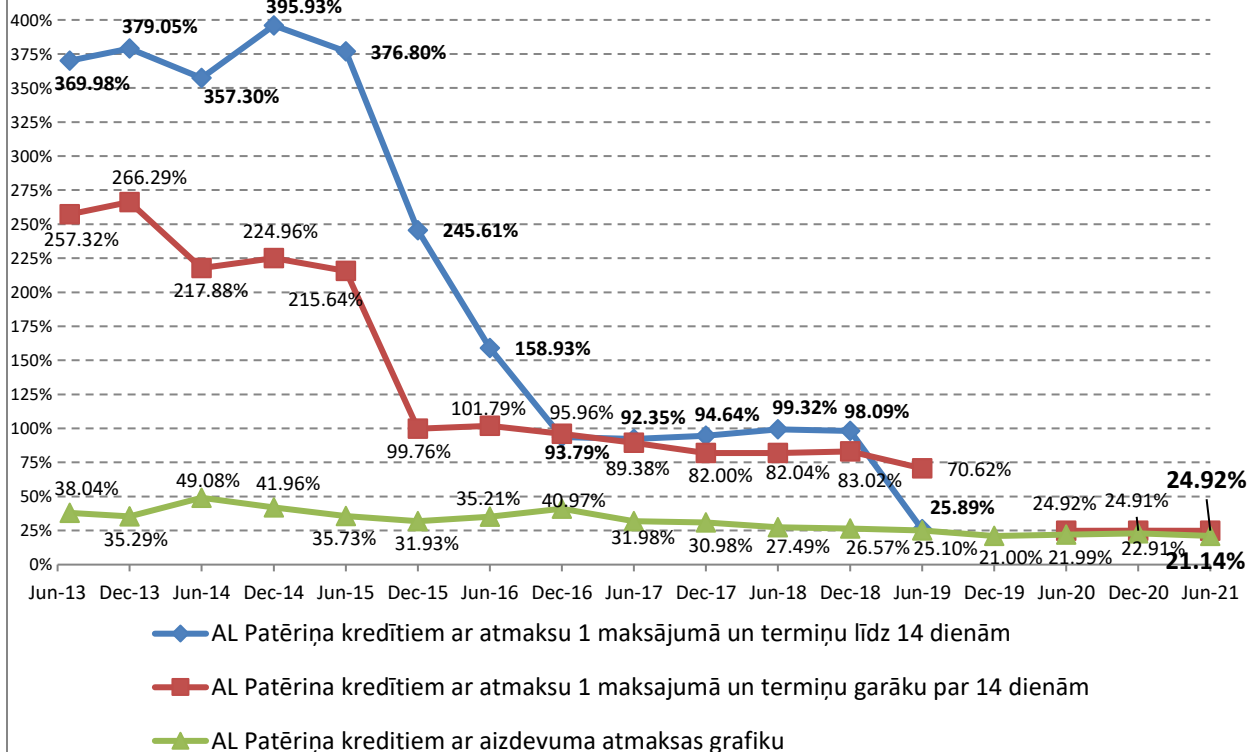

No jauna izsniegto Kredītu pret kustamas lietas ķīlu vidējās svērtās aizdevumu gada likmes 2013.gada jūnijs - 2021.gada jūnijs

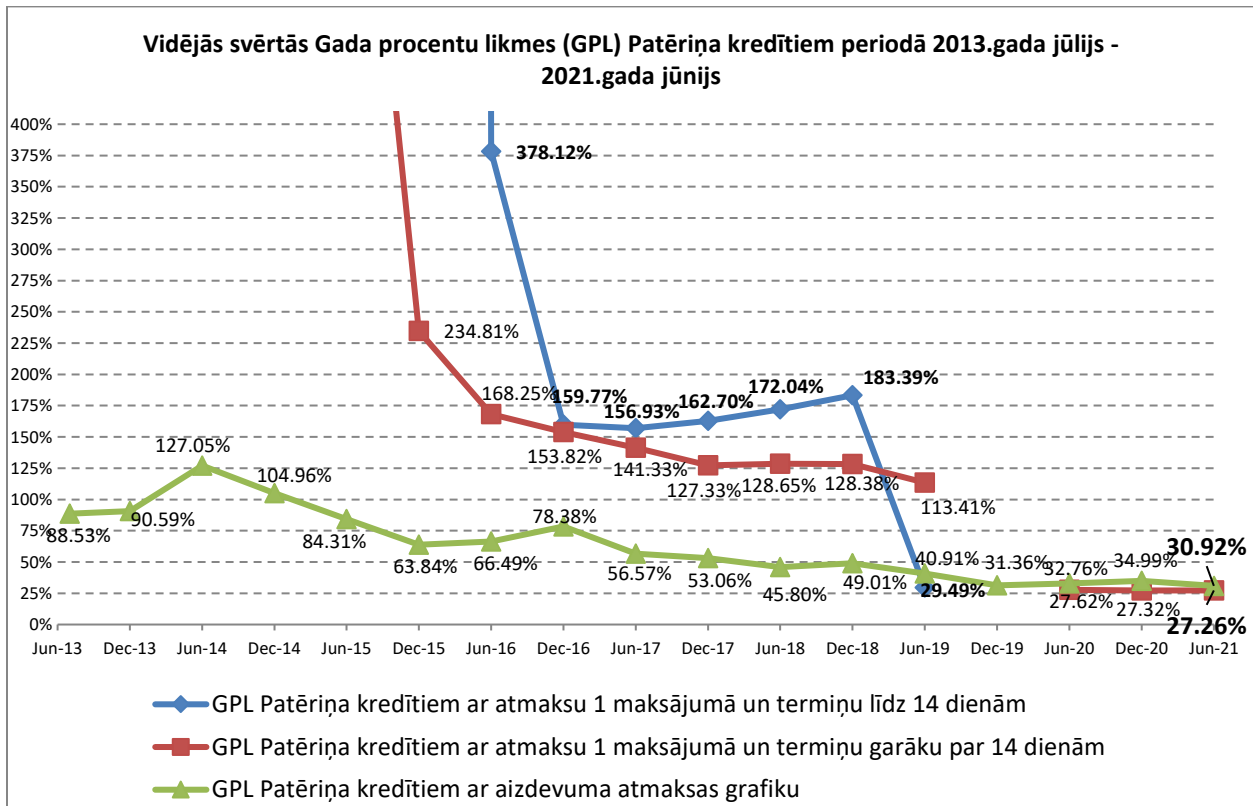

5.3 att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Kredītiem pret kustamas mantas ķīlu laika periodā no 2013.gada 1.jūnija līdz 2019.gada 30.jūnijam.

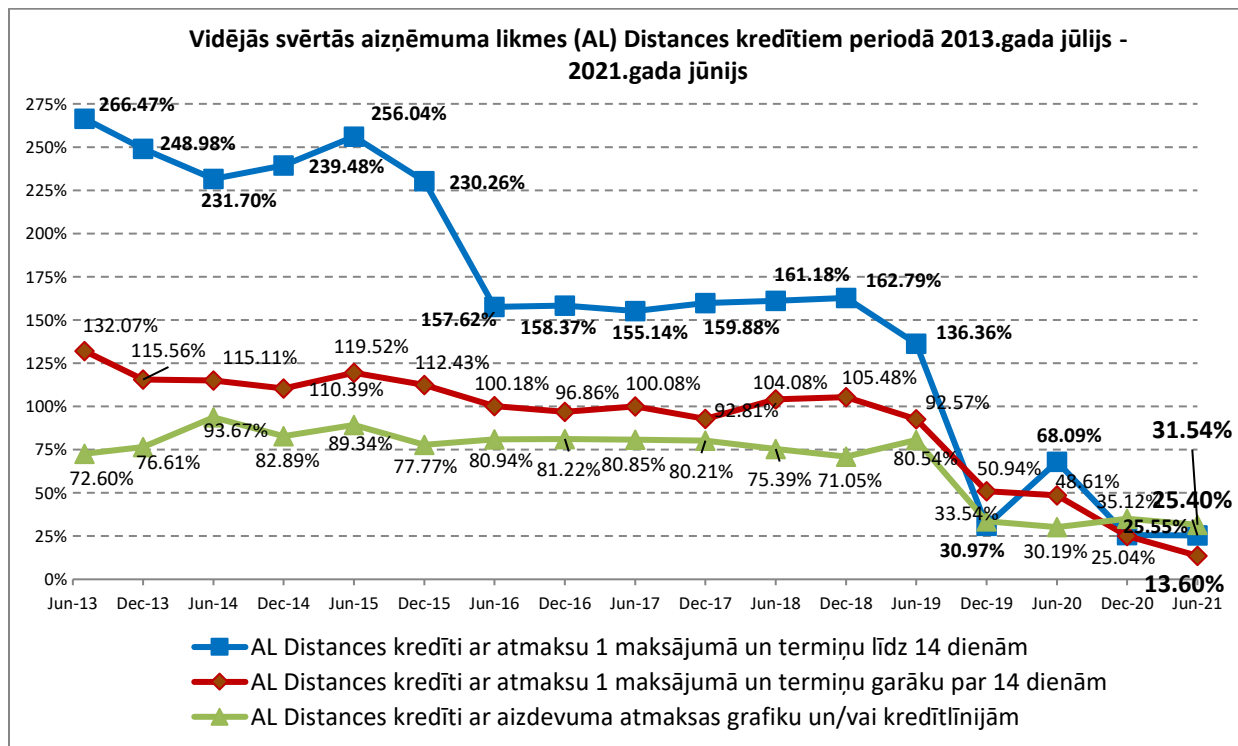
Vidējās svērtās aizņēmuma likmes (AL) Patēriņa kredītiem periodā 2020.gada jūlijs - 2021.gada jūnijs

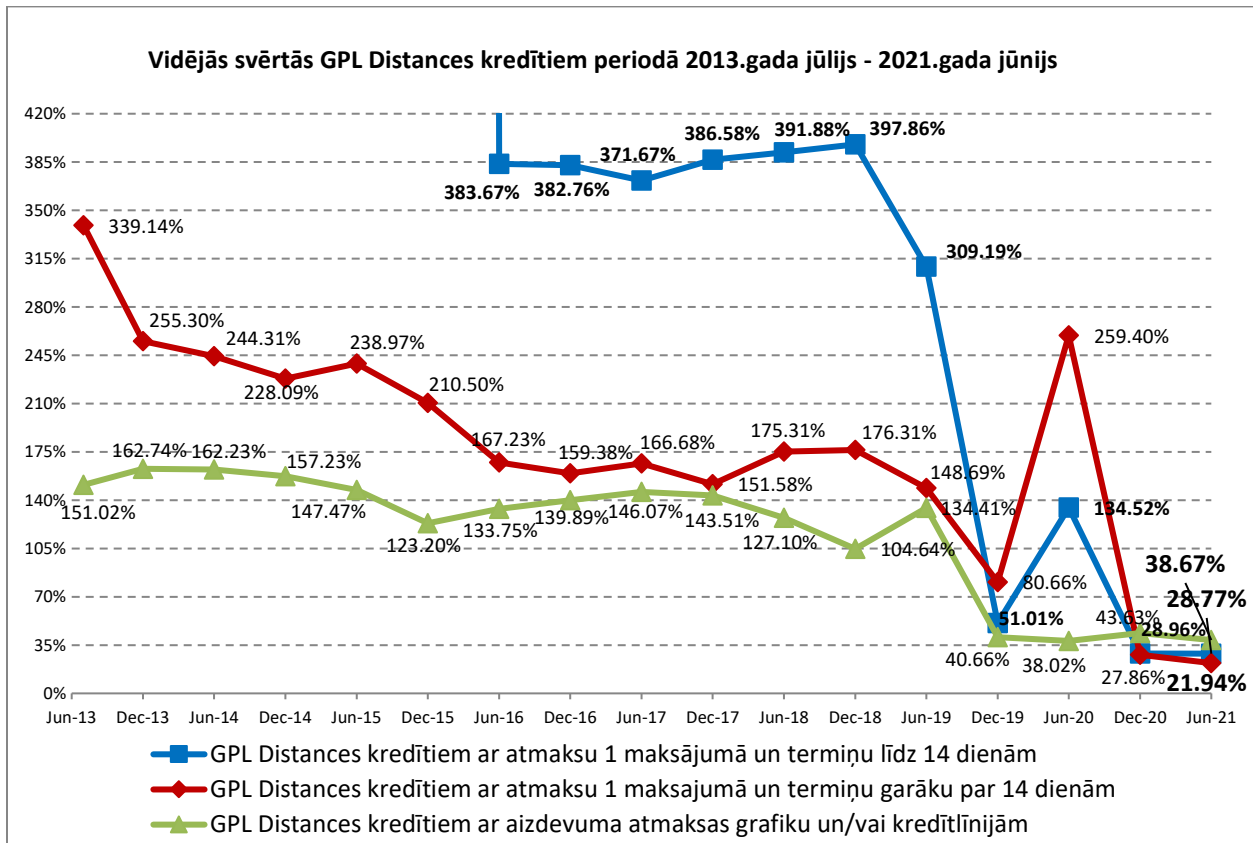
5.4.att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Patēriņa kredītiem laika periodā no 2013.gada 1.jūlija līdz 2021.gada 30.jūnijam.

5.5. Vidēji svērtās GPL no jauna izsniegtajiem Patēriņa kredītiem no 2013.gada 1.jūlija – 2021.gada 30.jūnijam.

5.6.att. Vidējās svērtās aizņēmuma likmes no jauna izsniegtajiem Distances kredītiem no 2013.gada 1.jūlija – 2021.gada 30.jūnijam.

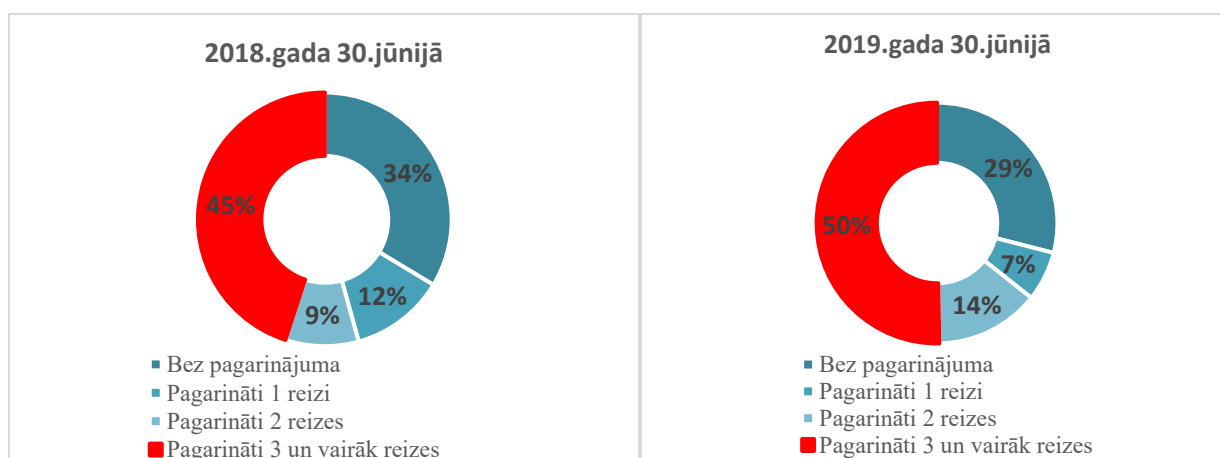
5.7.att. Vidējās svērtās GPL no jauna izsniegtajiem Distances kredītiem no 2013.gada 1.jūlija līdz 2021.gada 30.jūnijam.

6. Distances kredītu pagarināšana

6.1.Tabula

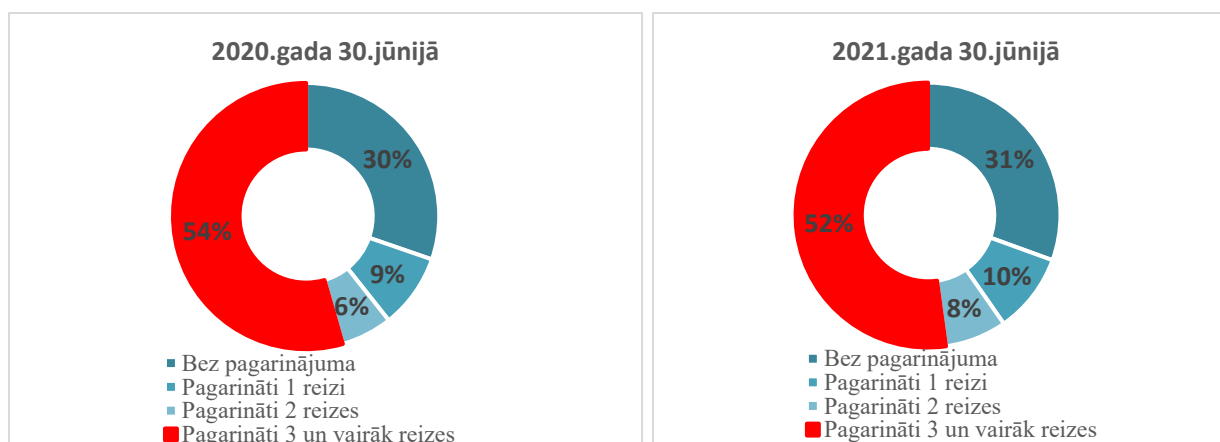
Īstermiņa Distances kredītu, kuri var tikt pagarināti, struktūra pēc pagarinājumu skaita

	30.06.2018		30.06.2019		30.06.2020		30.06.2021	
Īstermiņa Distances kredīti, kuri var tikt pagarināti kopā	176 254	100.00%	88 388	100.00%	37 822	100.00%	26 737	100.00%
Bez pagarinājuma	59 281	34%	25 629	29%	11 453	30%	8 165	31%
Pagarināti 1 reizi	21 257	12%	5 905	7%	3 423	9%	2 610	10%
Pagarināti 2 reizes	16 448	9%	12 391	14%	2 350	6%	2 012	8%
Pagarināti 3 un vairāk reizes	79 268	45%	44 463	50%	20 596	54%	13 950	52%

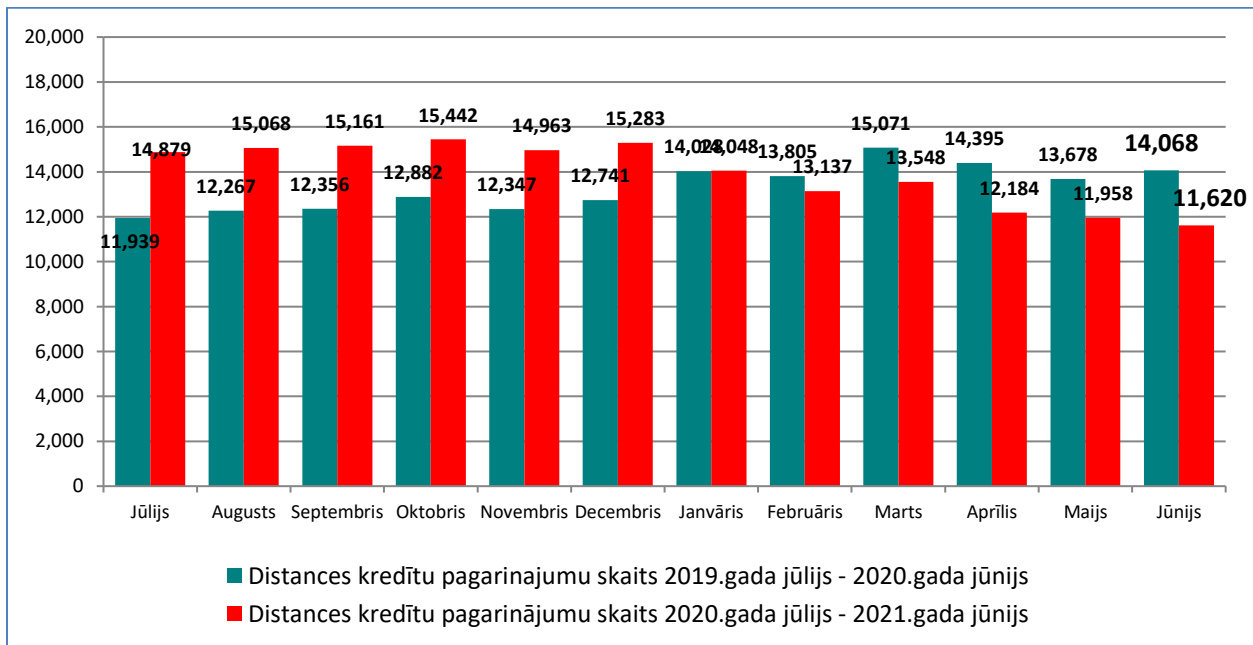
6.1. att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2018.g. 30.jūnijā

6.2.att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2019.g. 30.jūnijā

6.3.att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2020.g. 30.jūnijā.

6.4.att. Īstermiņa Distances kredītu procentuālais dalījums pēc pagarinājuma reizēm 2021.g.30.jūnijā.

6.5. att. Īstermiņa Distances kredītu pagarinājumu skaita salīdzinājums 2019.gada jūlijs – 2021.gada jūnijs.

7. Nozares attīstības galvenās tendences 2021.gada 1.pusgadā

1. 2021.gada 1.pusgads iezīmējis būtisku licencēto patērētāju (nebanku) kreditētāju skaita samazinājumu. Ņemot vērā ikgadējās valsts uzraudzības nodevas maksas pieaugumu no 14 225 EUR līdz 55 000 EUR gadā, 2021.gada 1.pusgadā virkne komersantu patērētāju (nebanku) kreditēšanas tirgu pameta vai apvienojās, kā rezultātā no 56 uz 2020.gada 31.decembri spēkā esošām speciālajām atļaujām (licencēm) patērētāju kreditēšanas pakalpojumu sniegšanai uz pārskata perioda beigām (2021.gada 30.jūniju) spēkā bija palikušas 46 speciālās atļaujas (licences), savukārt mēnesi pēc pārskata perioda beigām (2021.gada 30.jūliju) vien 44 speciālās atļaujas (licences). Kopējais kredīta devēju skaita samazinājums gada pirmajos septiņos mēnešos (-) 21,43% jeb viena piektā daļa.

2. Covid-19 krīzes ietekmē 2021.gads jaunu aizdevumu izsniegšanā iesākās piesardzīgi – vien 33,57 milj. EUR izsniegto jaunu aizdevumu 2021.gada janvārī un 37,78 milj. EUR jaunu izsniegto aizdevumu 2021.gada februārī, kas attiecīgi bija trešie un ceturtie zemākie rādītāji pirmajos pusgados kopš 2013.gada. Tomēr turpmākajos četros mēnešos jaunu aizdevumu izsniegšana nostabilizējās 46 milj. EUR – 48,5 milj. EUR robežās, proti, vien par 10-15 procentiem atpaliekot no visu pārskatu periodu labākā – 2018.gada 1.pusgada rādītājiem.

3. Kopumā licencētie patērētāju (nebanku) tirgus dalībnieki 2021.gada 1.pusgadā ar patērētājiem noslēdza 429,57 tūkst. jaunus darījumus, no jauna izsniedzot kredītus 260,93 milj. EUR apmērā, kas skaitā par 102,97 tūkst. darījumu jeb 18,88% mazāk nekā 2020.gada 1.pusgadā, savukārt summā par 27,71 milj. EUR jeb 11,88% vairāk nekā 2020.gada 1.pusgadā (2.2.att., 2.1.tab.).

Jauno darījumu skaita un izsniegto summu apjoma izmaiņas pa kredīta veidiem 2021.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2020.gada 1.pusgadu nav vienmērīgas un no 2.1.tab. redzamā var secināt, ka Covid-19 krīze ir ietekmējusi tos kredīta veidus, kur pakalpojuma sniedzējs un pakalpojuma ņēmējs satiekas klātienē – Patēriņa kredītus (jaunu darījumu skaita izmaiņas 2021.gada 1.pusgadā pret 2020.gada 1.pusgadu (-) 20,44%, jaunu darījumu apjoma izmaiņas (-) 7,14%) un Kredītus pret kustāmas lietas ķīlu (jaunu darījumu skaita izmaiņas 2021.gada 1.pusgadā pret 2020.gada 1.pusgadu (-) 23,70%, jaunu darījumu apjoma izmaiņas (-) 21,34%). Vienlaikus jānorāda, ka tik būtiskā (par aptuveni ceturto daļu) Kredītu pret kustāmas lietas ķīlu skaita un apjoma samazinājumā sava loma varēja būt arī konkrētā pakalpojuma sniedzēju skaita kritumam, jo 2021.gada 1.pusgadā tirgu pameta 6 jeb gandrīz puse no licencētajiem Kredītu pret kustāmas lietas ķīlu sniedzējiem (1.1.tab).

4. Visstraujākās izmaiņas kredītu skaita un apjoma pieaugumā 2021.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2020.gada 1.pusgadu vērojamas Līzingu darījumos (+ 23,70% kredītu skaitā un + 37,98% kredītu summā), kamēr Distances kredītiem 2021.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2020.gada 1.pusgadu samazinājums ir kredītu skaitā (- 13,45%), savukārt pieaugums izsniegto summu apjomos (+ 10,93%). Hipotekārajiem kredītiem noslēgto darījumu skaits 2021.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar to pašu periodu gadu iepriekš palicis nemainīgs, taču izsniegto summu apjoms pieaudzis (+ 9,21%) (2.1.tab.).

5. 2021.gada 1.pusgadā, atjaunoties jaunu aizdevumu izsniegšanas apjoma pieaugumam, turpinās arī vienmērīgā tendence palielināties patērētāju (nebanku) kredītdevēju kopējām

administrētajam kredītportfelim (3.1.att). Kopējais kredītportfeļa apjoms uz 2021.gada 30.jūniju bija 768,15 milj. EUR, kas ir par 14,06 milj. EUR jeb 1,86% vairāk nekā uz 2020.gada 31.decembri un ir jauns visu laiku labākais rādītājs, apsteidzot 2019.gada 31.decembrī fiksēto kopējo kredītportfeļa apjomu (764,33 milj. EUR) par 3,82 milj. EUR jeb 0,5%. Portfeļa atlikuma pieaugumu nodrošina Distances kredītu un Līzinga portfeļu pozitīvā dinamika (3.2.att un 3.4.att), kamēr Patēriņa, Hipotekāro kredītu un Kredītu pret kustamas lietas ķīlu portfeļu dinamika ir negatīva (3.3., 3.5. un 3.6. att.).

6. Nebanku kredītu devēju portfelī esošais kredītu kopējais skaits (izņemot Kredītus pret kustamas lietas ķīlu, kuriem portfeļa atlikuma atskaite tiek iesniegta tikai apjomā) uz 2021.gada 30.jūniju bija 410 995 un salīdzinājumā ar 2020.gada 31.decembri tas samazinājies par 68 263 jeb 14,42%. Savukārt salīdzinājumā ar 2019.gada 31.decembri (kad pārskatu sagatavošanas vēsturē tika reģistrēts lielākais portfelī esošo kredītu skaits – 690 285) kopējā portfelī esošo kredītu skaita samazinājums ir par 279 290 jeb 40,46%.

7. Ņemot vērā 5.punktā minēto kredītportfeļa apjoma pieaugumu un 6.punktā minēto portfelī esošo kopējā kredītu skaita samazinājumu, saistību apmērs uz vienu klientu pēdējā pusotra gada laikā ir būtiski pieaudzis, uz ko norāda arī 2.2.tab. redzamā vidējā viena no jauna izsniegtā aizdevuma summa 2019.-2021.gada 1.pusgadā.

8. Kopējā kredītportfeļa kvalitāte jau ilgstoši ir stabila (4.1.att.). Uz pārskata perioda beigām - 2021.gada 30.jūniju kredītu bez kavējuma īpatsvars kopējā portfelī bija 91,42%, kas par 2.70 procentpunktiem labāks rādītājs nekā uz 2020.gada 30.jūniju un par 3,99 procentpunktiem labāks rādītājs nekā uz 2019.gada 30.jūniju. Portfeļu kvalitātes rādītāji uz 2021.gada 30.jūniju salīdzinājumā ar 2020.gada 30.jūniju ir uzlabojušies visos kredīta veidos.

Tā, piemēram, Līzinga portfelī bez kavējuma esošais kredītu apjoms uz 2021.gada 30.jūniju salīdzinājumā ar 2020.gada 30.jūniju + 1,56 procentpunkti, sasniedzot 96,07% (4.2.att), Patēriņa kredītiem + 3,36 procentpunkti, sasniedzot 90,06% (4.3.att), Distances kredītiem + 5,52 procentpunkti, sasniedzot 84,36% (4.4.att), Hipotekārajiem kredītiem + 3,53 procentpunkti, sasniedzot 75,78% (4.5.att). Vienlaikus jānorāda, ka, piemēram, Distances kredītos šāds būtisks portfeļa kvalitātes uzlabojums panākts lielajiem kredītu devējiem 2021.gada 1.pusgadā cedējot un/vai pārdodot, kā arī norakstot no bilances kā zaudētus kredītus, kas sastādīja no 7% līdz pat 22% no kopējā viņu Distances kredītu portfeļa apjoma. Līdz ar to – šajā konkrētajā kredīta veidā – Distances kredītos nav pārliecības, ka portfeļa kvalitātes uzlabojumi saistīti ar kredīta devēju apzinīgumu maksāspējas izvērtēšanā un/vai to klientu apzinīgumu saistību izpildē (kā to publiski paudusi LAFPA), jo cedēto (pārdoto) un no bilances norakstīto kredītu apjoms redzams miljonos EUR¹. Skatot kredītportfeļa kvalitātes datus un salīdzinot ar kredītiestādēm, jāņem vērā, ka PTAC nozares monitoringa dēļ apkopo datus arī par īstermiņa kavējumiem, kas lielā daļā kredītiestāžu sniegtajās atskaitēs netiek norādīti.

9. Attiecībā uz aizņēmumu (procentu) likmju izmaiņām 2021.gada 1.pusgadā ir jānorāda uz Hipotekāro kredītu un Kredītu pret kustamas lietas ķīlu likmju pieaugumu attiecīgi par vairāk nekā 2 procentpunktiem un vairāk nekā 3 procentpunktiem (5.2.att un 5.3.att), ko abos kredīta veidos var skaidrot ar būtisku konkurences samazinājumu (1.1.tab), kā arī Kredītiem pret kustamas lietas ķīlu – jauno darījumu skaita un apjoma kritumu (2.1.tab).

---

¹ Pārskati par parādu ārpustiesas atgūšanas nozari pieejami šeit: <https://www.ptac.gov.lv/lv/statistika-par-arpustiesas-paradu-atgusanas-sektoru>